

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: Jõelähtme valda lubjakivikaevanduse rajamine on nüüd valitsuse otsustada

Riigikohus: Jõelähtme valda lubjakivikaevanduse rajamine on nüüd valitsuse otsustada

2. märts 2023

Riigikohus jättis täna jõusse otsuse, millega tühistati kohaliku kaitseala loomine Jõelähtme valda Ruu küla lähedale, kuhu kavandatakse lubjakivikaevandust.

Riigikohtu halduskolleegium märkis, et kui riik jääb kaevanduse rajamise plaanile kindlaks, siis on selleks vaja uut Vabariigi Valitsuse nõusolekut. Samas peab riik kaevandusloa tingimuste seadmisel arvestama võimalikult palju ka kohalike elanike huve.

OÜ Vao Paas esitas taotluse ehituslubjakivi kaevandamiseks Jõelähtme vallas juba 2005. aastal. Vald sellega ei nõustunud, aga valitsus andis 2010. aastal kaevanduse rajamisele siiski oma heakskiidu ja Keskkonnaamet väljastas aasta hiljem ettevõttele ka kaevandusloa. Uue kaevanduse loomist põhjendati eelkõige teedehituseks vajaliku lubjakivikillustiku nappusega Harjumaal.

Alates sellest ajast on paralleelselt kulgenud kohtuvaidlused kaevandusloa andmise ja samas kohas kaitseala loomise üle. Nimelt võttis vald 2017. aastal Ruu küla ümbruse kohaliku kaitse alla, mis välistas seal lubjakivi kaevandamise. Vald viitas vajadusele kaitsta väärtuslikku luitemaastikku ning säilitada ja parandada inimeste puhke- ja virgestusvõimalusi.

Halduskohus tühistas kaitseala loomise OÜ Vao Paas kaebuse alusel, kuid 2020. aastal võttis vald ala uuesti kaitse alla. Aasta hiljem tühistas halduskohus kaitseala asutamise teist korda ja täna nõustus sellega ka Riigikohus.

Kaevandusloa vaidlustas kohtus omakorda MTÜ Ruu küla heakorra selts ja Riigikohus tühistas selle 2013. aastal rikkumiste tõttu keskkonnamõjude hindamisel. 2019. aastal välja antud uue kaevandusloa tühistas ringkonnakohus aga mullu sügisel, sest pärast uut mõjude hindamist oleks valitsus pidanud kaevandamiseks nõusoleku andmist uuesti arutama. See otsus jõustus kuu aega tagasi, kui Riigikohus ei võtnud asja menetlusse.

Aastaid kestnud kohtuvaidlusi kokku võttes nentis Riigikohtu halduskolleegium, et järgmine samm on nüüd Vabariigi Valitsuse teha, sest kaevandamise kasuks rääkiva riigi huvi ja kohalike huvide konflikti lahendamine on antud valitsuse pädevusse.

Vald peab enne järgmiste kaitseala loomisega seotud sammude astumist jätma riigile mõistliku aja, et otsustada kaevandamisloa andmise üle. Vastasel juhul riskib vald õigusvastase otsusega, mis võidakse kohtus tühistada.

Kolleegium leidis, et kui lubjakivikaevanduse rajamise kasuks ei räägiks ülekaalukas üleriigiline huvi, siis

oleks kohaliku kaitseala loomine Ruu küla lähedale iseenesest põhjendatud. Kogukonna jaoks tähtsate puhkealade säilitamine on kohaliku tasandi looduskaitse puhul oluline huvi. Samas peab kaitstaval alal olema ka keskkonnakaitseline väärtus ja praegusel juhul see ongi nii. Kuigi osad eksperdid kahtlesid luitestiku erilisuses ja teaduslikus väärtuses, oli asjakohane valla seisukoht, et tegu on kohalikul tasandil omapärase ja väärtusliku maastikuga.

Kolleegium rõhutas, et kui valitsus otsustab siiski varustuskindluse või muu ülekaaluka riigi huvi tagamiseks kaevanduse avada, peab riik arvestama ka valla huviga säilitada võimalikult suurel määral looduslik luitestik ning tagada kohalikele elanikele puhke- ja virgestusvõimalused. Selle saavutamiseks on kaevandusloale võimalik seada kohalikke huve teenivaid tingimusi.

Muu hulgas võib anda kaevandajale lubjakivimaardla ammendamiseks võimalikult lühikese tähtaja või kohustada teda karjääri heakorrastama etapiviisiliselt, alustades juba sel ajal, kui kaevandus veel tegutseb. Kohalike elanike jaoks võib loodusliku maastiku kaotust vähemalt mingil määral kompenseerida ka näiteks vaba aja veetmise võimalusi mitmekesistava tehisjärve loomisega.

Riigikohtu otsusegasaab tutvuda siin[1]

Arno Pöder
pressiesindaja
Riigikohus
arno [dot] poder@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-joelahtme-valda-lubjakivikaevanduse-rajamine-nuud-valitsuse-otsustada>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid?asjaNr=3-20-1717/67>